VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Taloudellinen katsaus Syksy 2023

TALOUSVALIOKUNTA
25.10.2023
JANNE HUOVARI,
FINANSSINEUVOS

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

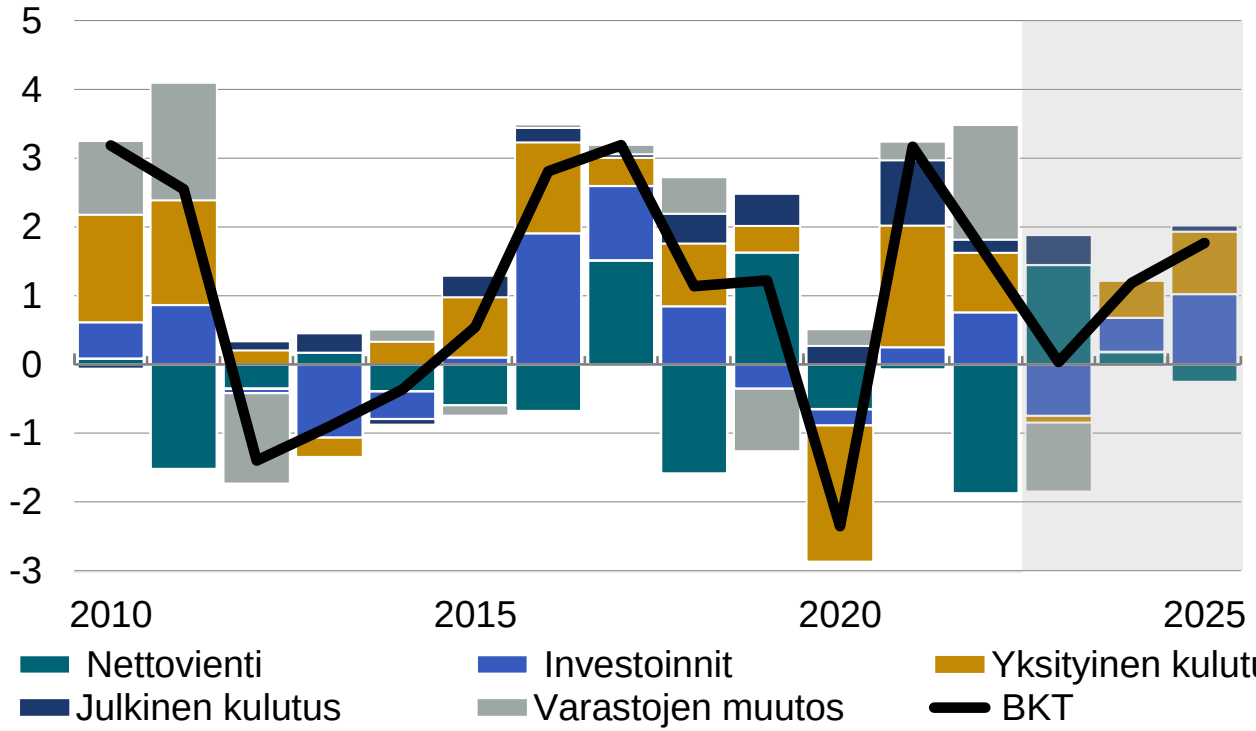
Reaalitalouden ennuste

Suomen talous on taantumassa loppuvuoden – kasvua odotetaan jo ensi vuonna

- Suomen talous ei kasva vuonna 2023, kun hintojen ja korkojen nousu vähentää kotitalouksien kulutusta ja yksityisiä investointeja.
- Inflaation hidastuminen ja palkankorotukset kääntävät talouden 1,2 prosentin kasvuun vuonna 2024.
- Investointien ja kulutuksen kasvu vahvistuu vuonna 2025 ja bruttokansantuote (BKT) kasvaa 1,8 prosenttia.

BKTn kasvu Suomessa ja siihen vaikuttavat tekijät

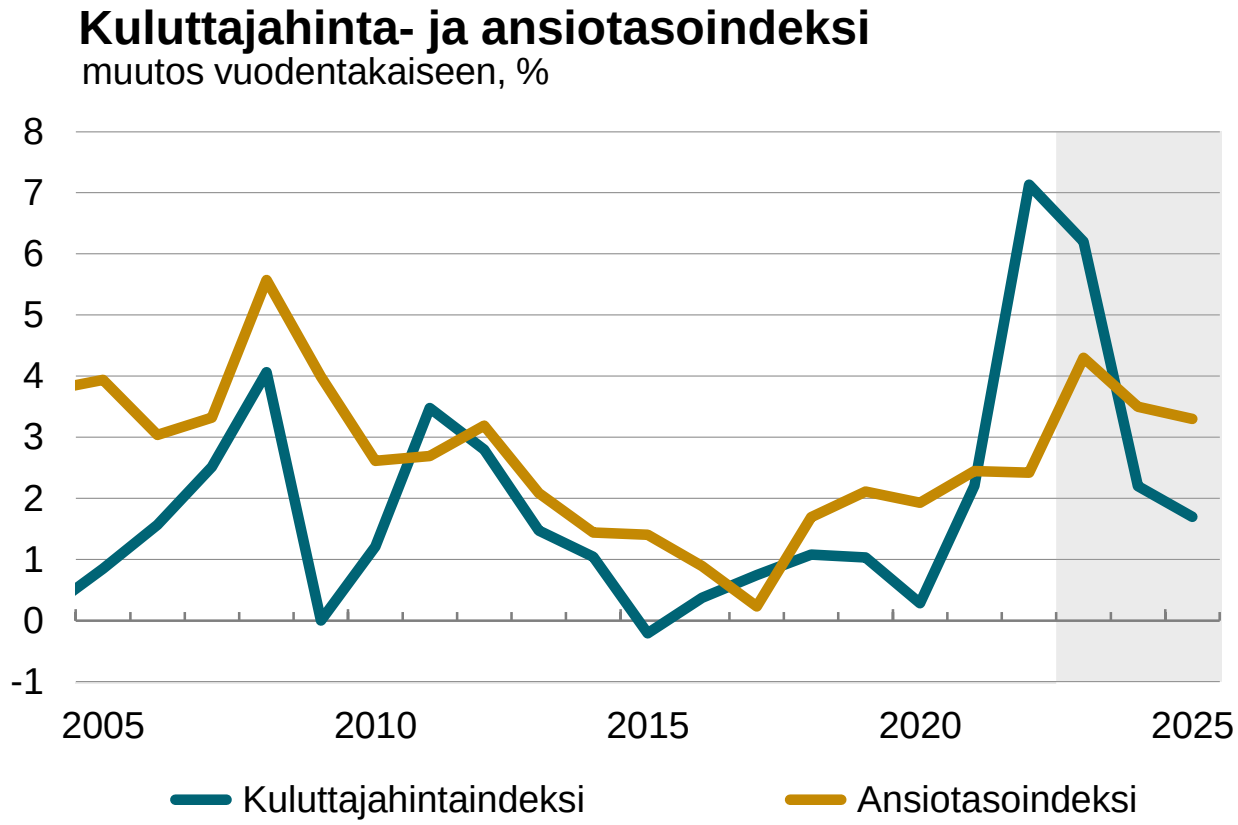
prosenttiyksikköä



Lähde: Tilastokeskus, VM

Inflaation hidastuminen ja palkankorotukset lisäävät kotitalouksien ostovoimaa

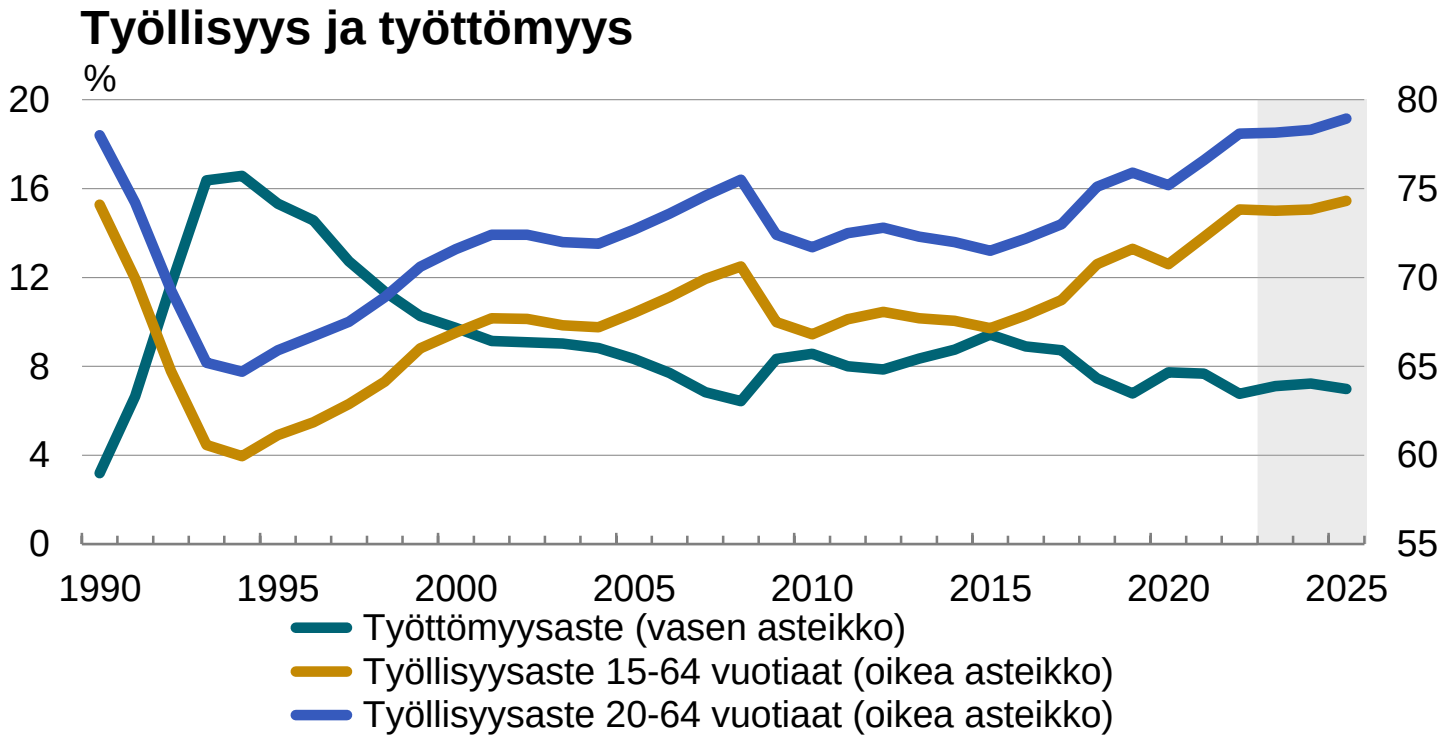
- Hintojen nousu hidastuu laaja-alaisesti ja inflaatio on 2,2 prosenttia vuonna 2024.
- Palkat ja etuudet nousevat.
- Ostovoiman paranemisen myötä yksityinen kulutus kääntyy kasvuun ensi vuonna.



Lähde: Tilastokeskus, VM

Työllisyys notkahtaa mutta säilyy korkeana

- Kasvun pysähtyminen näkyy myös työllisyydessä.
- Lasku jäämässä lyhytaikaiseksi.
- Avoimien työpaikkojen määrä on vähentynyt selvästi, mutta niitä on edelleen paljon.
- Työllisyysaste jatkaa lievän laskun jälkeen nousuaan.
- Työttömyysaste viimeksi yhtä matala 1990-luvun alussa ja työllisyysaste ennätystasolla.

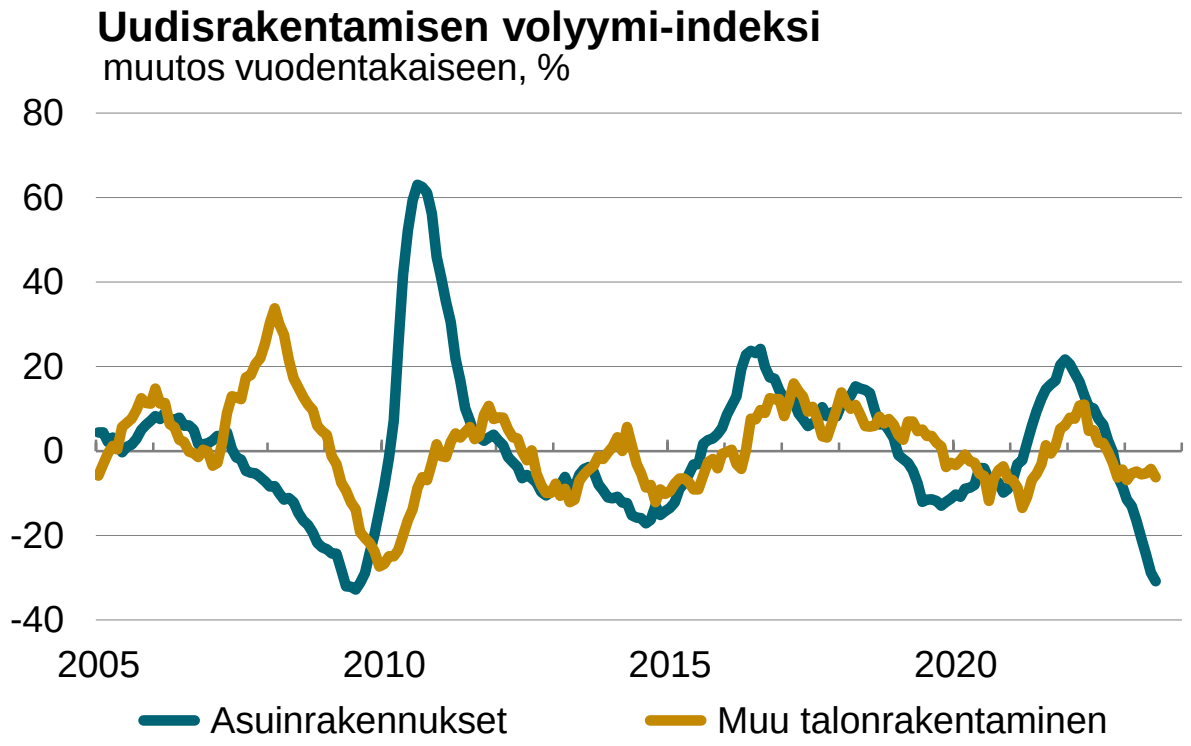


Lähde: Tilastokeskus, VM

Työttömyysaste = työttömät / työvoima (15–74-vuotiaat)
Työllisyysaste = työlliset / työikäinen väestö

Asuntorakentaminen jyrkässä laskussa

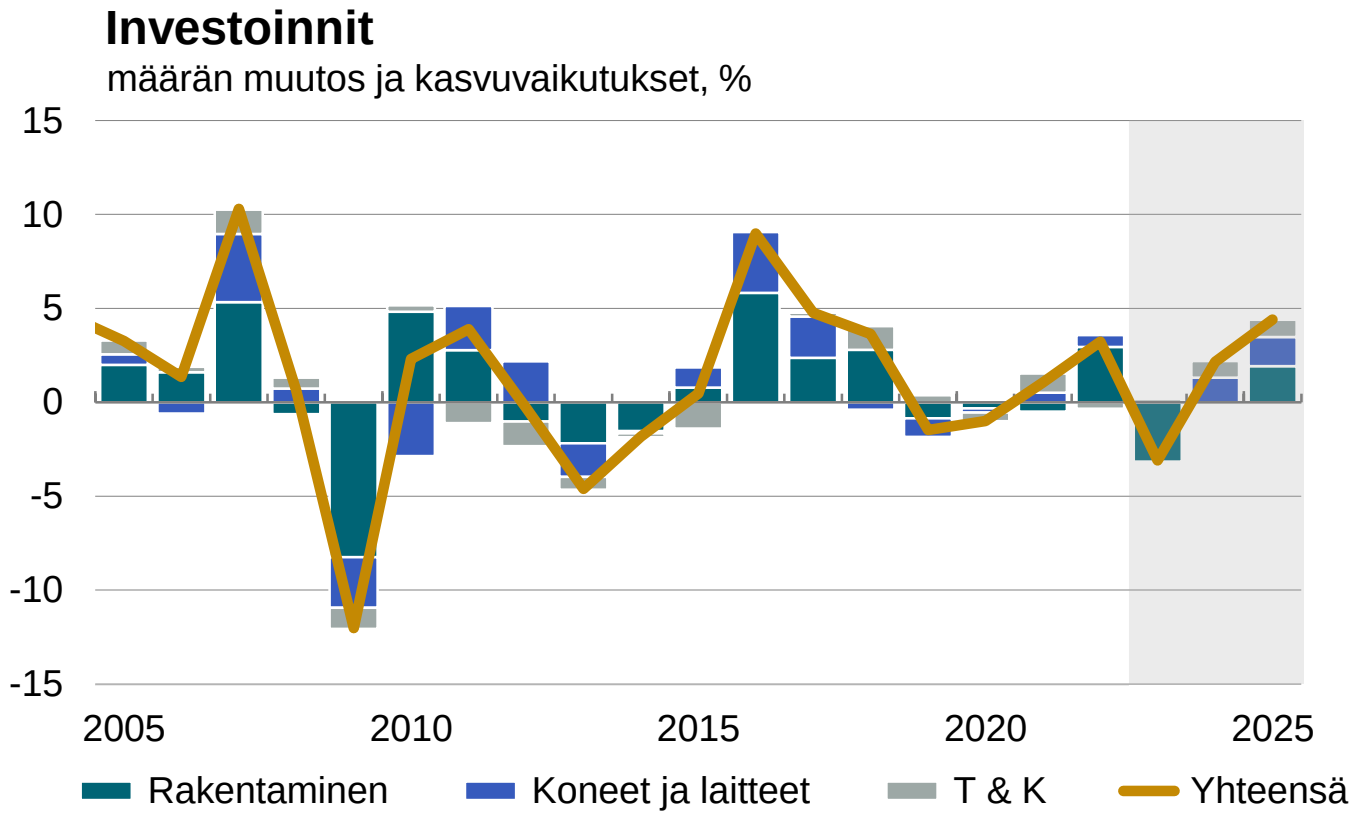
- Asuntoluottojen korkojen nopea nousu on hyydyttänyt asuntomarkkinat.
- Uusien kohteiden aloitukset ovat vähentyneet huipustaan noin 40 prosenttia.
- Muu rakentaminen pitää aktiviteettia yllä.
- Asuinrakentaminen vähenee vuosina 2023 ja 2024.
- Riski myös heikommalle kehitykselle.



Lähde: Tilastokeskus

Energiasiirtymä lisää investointeja

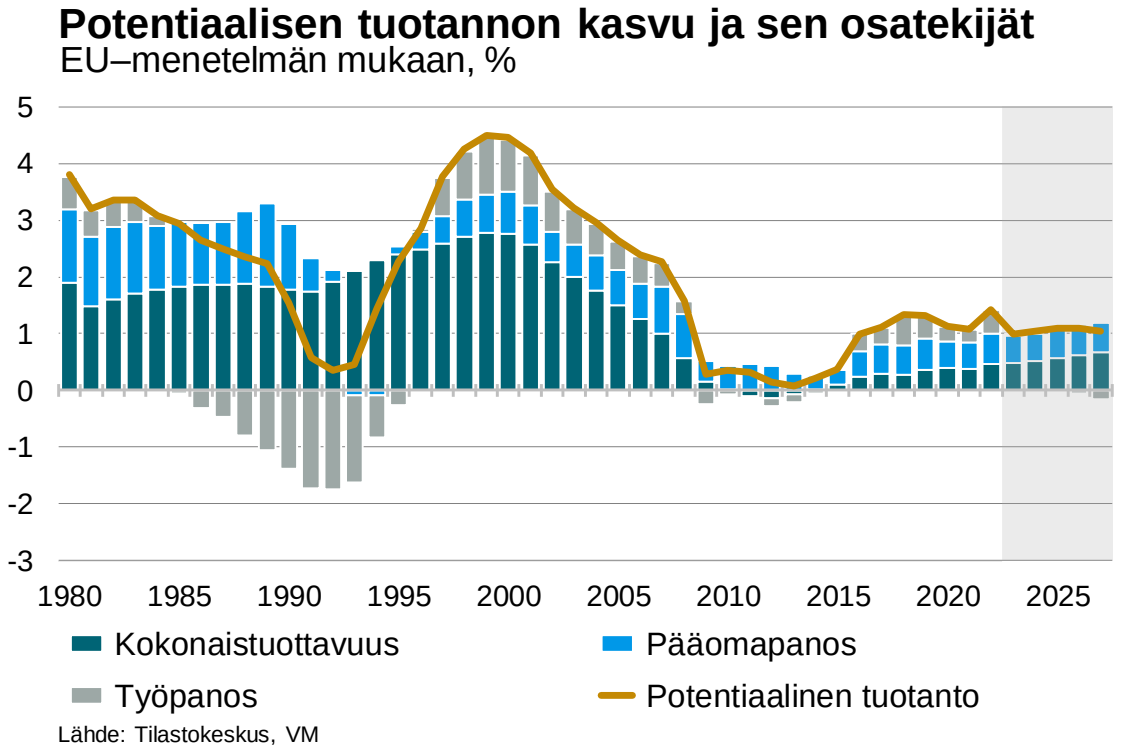
- Erityisesti tuulivoimaan investointisuunnitelmia on poikkeuksellisen paljon.
- Suurin osa toteutunee vasta vuosikymmenen loppupuolella, mutta myös lähivuosille investointeja on merkittävästi.
- Suunnitelmat kertovat myös Suomen kilpailukyvyn olevan kunnossa.



Lähde: Tilastokeskus, VM

Keskipitkän aikavälin ennuste 2026-2027

- Suomen talous yhä normaalikapasiteettinsa alapuolella vuonna 2026.
- Yksityiset investoinnit tukevat BKT:n kasvua.
- BKT 1,7 ja 1,8 prosenttia vuosian 2026 ja 2027.



Ennusteeseen liittyy monia riskitekijöitä

- Asuntorakentaminen voi laskea odotettua enemmän.
- Hintojen ja korkojen nousun jatkuminen odotettua pidempään vaikuttaisi negatiivisesti kotitalouksien kulutukseen sekä asunto- ja rakennusmarkkinoille.
- Maailmantalouden heikompi kehitys, erityisesti Kiinassa ja Saksassa.
- Venäjän hyökkäys sekä geopoliittiset ja ympäristöriskit jäytävät taustalla, pitävät yllä epävarmuutta ja lisäävät talouden häiriöitä.

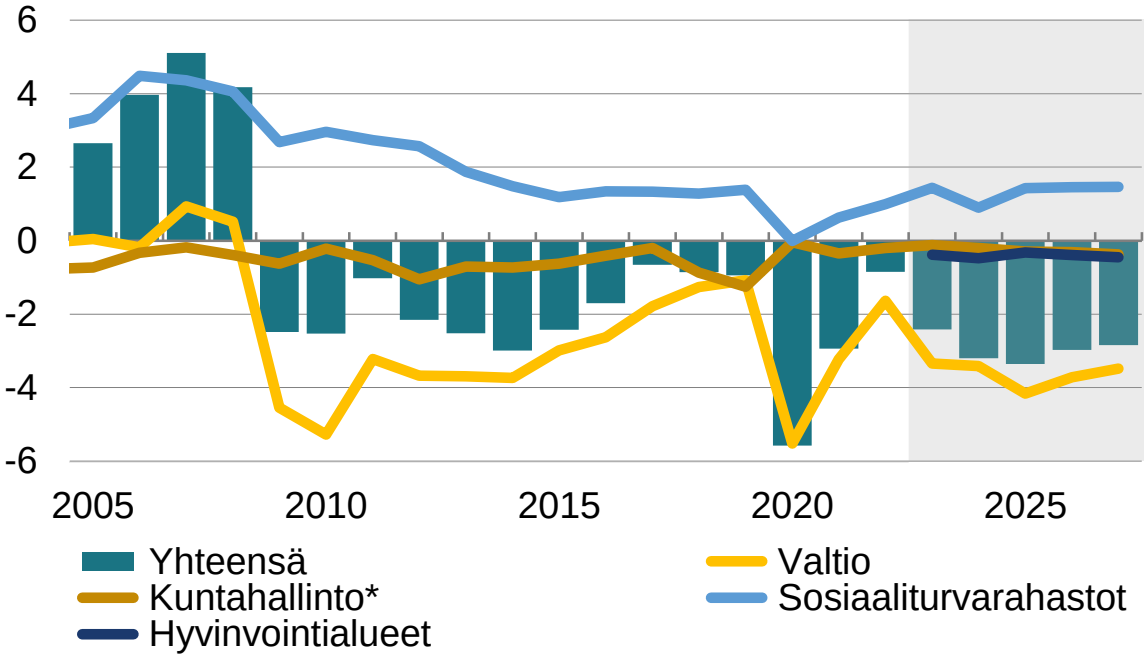
- Investointien kasvu voi yllättää positiivisesti.
- Kotitalouksen tulojen nousuja ja hintojen lasku voi lisätä kulutusta ennustettua enemmän.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Julkisen talouden näkymät

Julkinen talous heikkenee hallituksen toimista huolimatta

Julkisyhteisöjen rahoitusasema
suhteessa BKT:hen, %

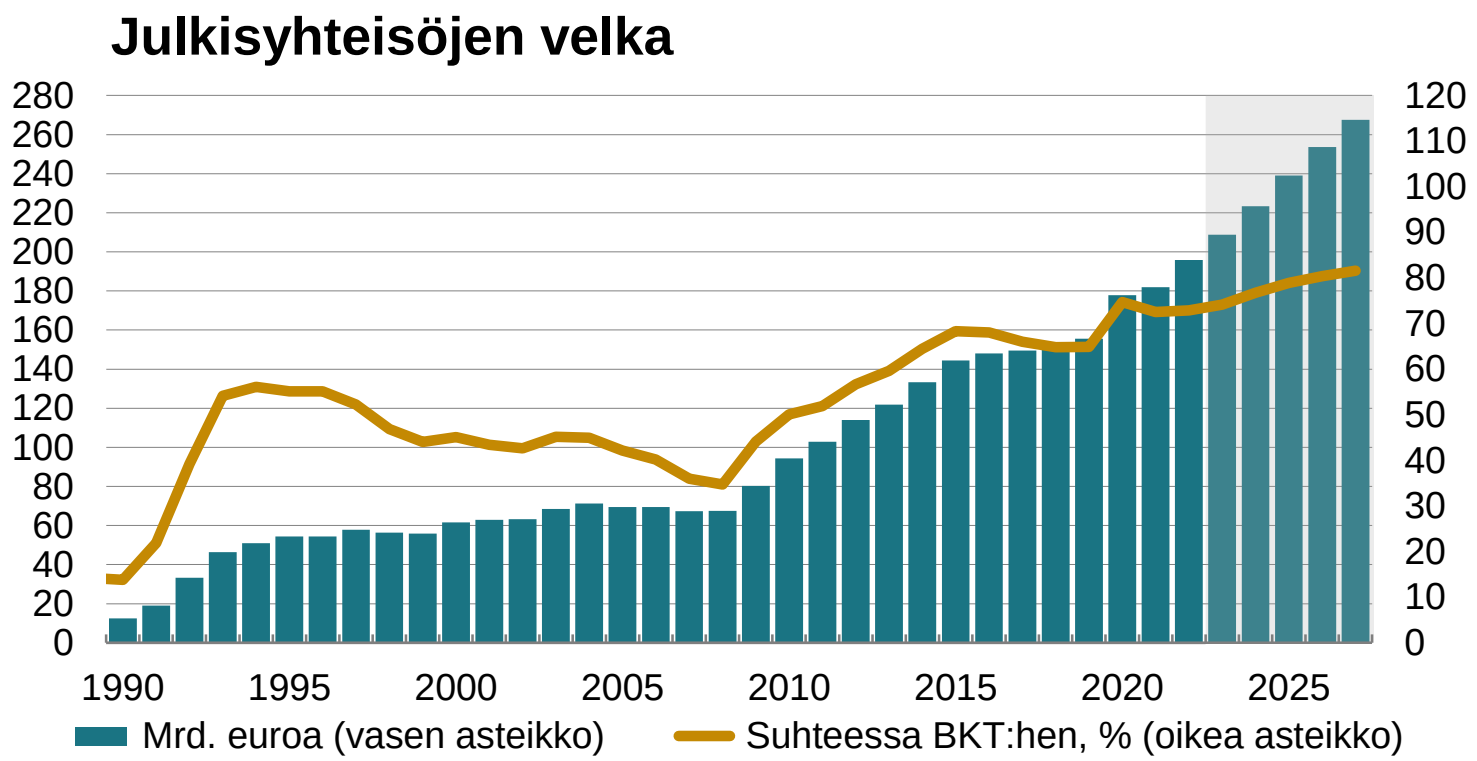


*Ml. hyvinvointialuehallinto vuoden 2022 loppuun saakka

Lähde: Tilastokeskus, VM

- Julkisyhteisöjen alijäämä kasvaa tänä vuonna ja pysyy suurena läpi koko ennustejakson.
- Alijäämä on 3 prosenttia tai yli vuosina 2024–2026.
- Valtionhallinnon alijäämä on syvä, minkä lisäksi hyvinvointialueet tekevät alijäämää ilman omia, korjaavia toimia.
- Velkaa kerryttävä alijäämä (valtionhallinto ja paikallishallinto) on noin 14 miljardia euroa vuonna 2027.

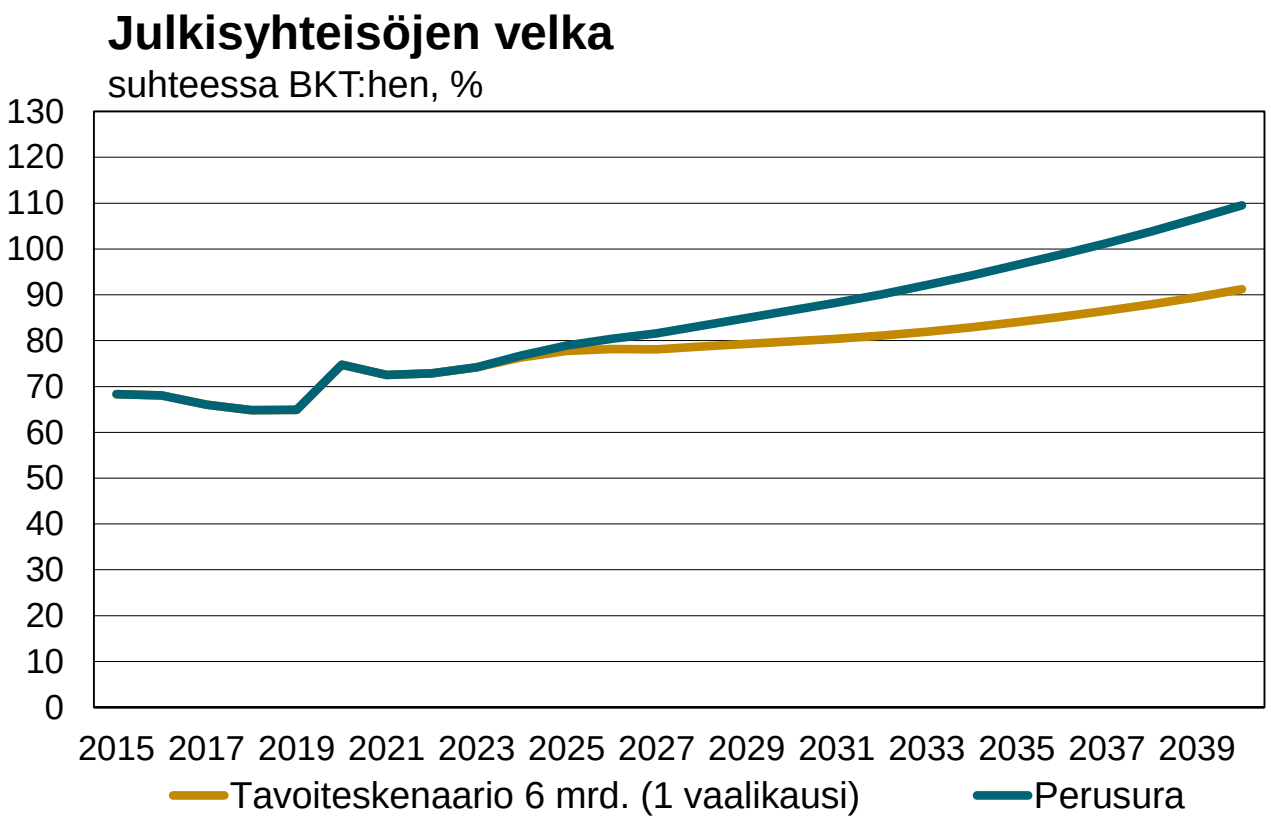
Velkasuhde jatkaa kasvuaan ennustejaksolla



Lähde: Tilastokeskus, VM

- Julkisyhteisöjen, erityisesti velkaa kerryttävien sektoreiden syvä alijäämä pitää velkasuhteen kasvussa.
- Velkasuhdearviot ovat herkkiä talouden muutoksille, toisin sanoen, niihin liittyy huomattavaa epävarmuutta.
- VM:n laskelmien mukaan todennäköisyys sille, että velkasuhde olisi ilman lisätoimia vuonna 2027 pienempi kuin vuonna 2022, on noin 20 prosenttia.

Taittuuko velka hallitusohjelman tavoiteurassa?



Lähde: Tilastokeskus, VM

- Tavoiteskenaariossa mukana
  - Hyvinvointialueiden omat säästöt
  - Sosiaaliturvarahastojen säästöjen kanavoiminen velkaa kerryttäville sektoreille
  - Rakennetoimien vaikutus.
- Velkasuhteen kasvu pysähtyy hetkellisesti vaalikaudella, mutta lähtee uudelleen nousuun pidemmällä aikavälillä.

Keskeiset ennusteluvut

Keskeiset ennusteluvut	2022	2023**	2024**	2025**	2026**	2027**
BKT markkinahintaan, määrän muutos, %	1,6	0,0	1,2	1,8	1,7	1,6
Yksityinen kulutus, muutos, %	1,7	-0,2	1,0	1,8		
Inflaatio, %	7,1	6,2	2,2	1,7	2,0	2,0
Työttömyysaste, %	6,8	7,1	7,2	7,0	6,6	6,4
Työllisyysaste, %	73,8	73,8	73,8	74,3	74,8	75,2
% BKT:sta						
Julkisyhteisöjen nettoluotonanto[1]	-0,8	-2,4	-3,2	-3,4	-3,0	-2,8
Valtio	-1,6	-3,3	-3,4	-4,2	-3,7	-3,5
Kuntahallinto	-0,2	-0,1	-0,2	-0,3	-0,3	-0,4
Hyvinvointialueet		-0,4	-0,5	-0,3	-0,4	-0,5
Sosiaaliturvarahastot	1,0	1,4	0,9	1,4	1,5	1,5
Julkisyhteisöjen rakenteellinen jäämä	-0,4	-1,3	-2,2	-2,8	-2,7	-2,9
Julkisyhteisöjen EDP-velka	72,9	74,2	76,8	78,9	80,4	81,6
Valtionvelka[2]	52,7	54,3	56,4	58,4	59,6	60,6

[1] Valtionhallinnon alijäämäluvut sisältävät puolustusvoimien hävittäjähankinnat vuodesta 2025 alkaen.

[2] EDP-velka

Lähteet: Tilastokeskus, Valtiovarainministeriö

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kiitos!

#TALOUS | #TALOUSENNUSTE

VM.FI | @VMUUTISET